

เรื่องเล่าจากขบวน “กฐิน”

เพจ: สื่อการสอน worksheet ประถมหมื่นน้อย

เมื่อถึงปลายฤดูฝน ต้นฤดูหนาว หมู่บ้านหลายแห่งทั่วประเทศจะคึกคักเป็นพิเศษ เสียงกลองยาวดังสนั่น ขบวนแห่ทอดกฐินเคลื่อนไปอย่างรื่นเริง ดอกไม้พลิวไหว ธงหลากสีสะบัดปลิว และต้นกฐินที่ประดับด้วยธนบัตรและตุ๊กตาน่ารัก ๆ นั่นคือภาพแห่งความศรัทธาและความสามัคคีของชาวพุทธในเทศกาล “ทอดกฐิน”

คำว่า “กฐิน” หมายถึง “ไม้สะดึง” ที่ใช้ซึ่งผ้าเวลาพระภิกษุเย็บจีวร เรื่องเล่าจากครั้งพุทธกาลกล่าวว่า มีพระภิกษุสามเณรท่านออกเดินทางเพื่อเผ้าพระพุทธรูปเจ้า แต่ต้องจำพรรษาอยู่กลางทาง จนจีวรของท่านทั้งหลายเก่าและขาด พระพุทธรูปเจ้าทรงเห็นใจจึงอนุญาตให้ภิกษุเหล่านั้นนำผ้ากฐินแต่ละผืนได้ปะดะครั้ง และให้พระช่วยกันตัด เย็บ ย้อมจีวรภายในวันเดียว นั่นคือจุดเริ่มต้นของประเพณีทอดกฐินที่สืบเนื่องมาถึงทุกวันนี้

การทอดกฐินในปัจจุบันไม่เพียงเป็นพิธีถวายผ้า แต่ยังเป็นงานบุญที่รวมใจคนทั้งชุมชนให้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างบุญกุศล เรามักเห็นสิ่งของตกแต่งน่ารัก ๆ ในขบวน เช่น “ชะนิบยอดกฐิน” “ธงจระเข้” “ธงเต่า” “ธงตะขาบ” และ “ธงนางมัจฉา” ซึ่งแต่ละอย่างล้วนมีความหมายแฝงอยู่

ชะนิบยอดกฐิน ตุ๊กตาชะนีที่เกาะอยู่บนยอดพุ่มกฐินที่ดูขบขัน แต่แฝงข้อคิดเตือนใจเรื่อง “ความหึงหวงและความโกรธ” ตามตำนานนางชะนีที่เคยอาฆาตเพราะหึงสามี จนต้องเกิดเป็นชะนีอยู่บนต้นไม้สูง เพื่อกอยมอมหากันรักที่จากไป ชะนิบนพุ่มกฐินจึงเป็นเครื่องเตือนใจให้มนุษย์รู้จักให้อภัย และไม่ปล่อยให้ความโกรธครอบงำ

ธงจระเข้ ธงจระเข้เป็นอีกหนึ่งสัญลักษณ์ที่หลายคนเห็นในขบวนกฐิน มักทำเป็นรูปจระเข้สีส้มติดไม้ติดมือไปตามขบวน ตามความเชื่อที่ว่า จระเข้เป็นสัตว์ที่ดุร้ายและอันตรายที่สุด หากมีจระเข้ในขบวนกฐิน แสดงว่าขบวนกฐินนั้นมีความปลอดภัยและมีความหมายดี

ธงเต่า ธงเต่าเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึงความแข็งแรงและความคงทน เพราะเต่ามีอายุยืนยาวและมีความแข็งแรงมาก

ธงตะขาบ หมายถึงตะขาบมีพิษและชอบกัดคนเปรียบกับ “ความโกรธ” ที่ทำร้ายผู้อื่นและตนเอง ธงตะขาบจึงเป็นเครื่องเตือนใจให้ควบคุมอารมณ์ ไม่โกรธหรือทำร้ายผู้อื่นโดยไม่จำเป็น

ธงนางมัจฉา นางมัจฉาเป็นนางปลาผู้สวยงาม หมายถึง “ความหล่อเหลาในสังฆาราม” ธงนี้เตือนให้รู้จักยับยั้งใจ ไม่หลงใหลในกิเลสและสิ่งล่อลวงใจภายนอก

ประเพณีทอดกฐิน จึงไม่ใช่เพียงการถวายผ้าแด่พระภิกษุเท่านั้น แต่ยังเป็นช่วงเวลาแห่งความสุขที่ผู้คนในชุมชนได้มาร่วมแรงร่วมใจกันทำความดีด้วยใจบริสุทธิ์ เสียงกลองยาวธงหลากสี และรอยยิ้มของผู้คน ล้วนสะท้อนถึงพลังแห่งศรัทธาและความสามัคคี ทุกสิ่งทุกอย่างในขบวนกฐินเล่าเรื่องราวและข้อคิดสอนใจให้เราเรียนรู้ ไม่ว่าจะเป็นเรื่องของการให้อภัย ความเอื้อเฟื้อ ความเกรง หรือการรู้จักปล่อยวาง

ในทุกปี เมื่อขบวนกฐินเคลื่อนไปก็จะมีคนหัวเราะและหัวเราะกันตลอดขบวน เพราะเสียงหัวเราะที่เราว่า “ความสุขที่แท้จริง ไม่ใช่อยู่ที่สิ่งของที่เราได้ แต่อยู่ที่การแบ่งปันและการทำดีด้วยหัวใจที่แท้จริง”

เพจ: สื่อการสอน worksheet ประถมหมื่นน้อย

ธงแห่งคุณธรรม

คำขวัญ: “ให้น้ำใจคนดี” ของคุณ : ดิน แล้วออกแบบลายๆ สี-สัญลักษณ์ที่แทน “คุณธรรม” หรือ “ข้อคิด” ๆ ที่คนอยากได้

